

WWF

WWF

Magazine

Wintereditie 2019-2020

6/ DOSSIER

Hoop na de
bosbranden

16/ OP HET TERREIN

Virungapark: 10 jaar
strijd tegen de
ontbossing

18/ FOCUS

Te koop op internet:
wilde dieren

EDITO

20% van de totale oppervlakte van het Amazonewoud is al gekapt.

© WE HAVE HEART

De emoties laaiden hoog op toen we afgelopen zomer zagen hoe het Amazonewoud werd verteerd door de vlammen. De laksheid van de regeringen en de extreme weersomstandigheden maakten deze tragedie alleen maar erger. De gevolgen van de klimaatverandering lieten zich deze winter alweer voelen tijdens de bosbranden in Australië (zie p. 22).

Maar de vernieling van het Amazonewoud is verre van nieuw (zie dossier p. 6). De bosbranden in het Amazonewoud zijn haast volledig te wijten aan ontbossing, voornamelijk om plaats te maken voor landbouw. En die ontbossing is al decennialang genadeloos gaande. Elke minuut gaat het equivalent van drie voetbalterreinen voor de bijl in het Amazonewoud. Op dit ogenblik is al 20% van de totale oppervlakte gekapt. Deze ontbossing is onder meer te wijten aan de steeds grotere vleesconsumptie. Wereldwijd, maar ook hier in België. Als het niet het Braziliaanse rundsvlees is dat men tegen alle gezond verstand in importeert in België, dan zijn het de Belgische varkens en kippen die voeding krijgen op basis van soja dat aan de andere kant van de wereld werd geproduceerd. Terwijl de sojateelt net een van de belangrijkste oorzaken is van de ontbossing, met name in Brazilië.

Maar WWF is vastberaden om deze 'geïmporteerde' ontbossing te stoppen. We leggen druk op de politieke wereld, in België, in Europa, en op de overheden ter plaatse, om ervoor te zorgen dat we niet langer bijdragen aan de vernieling van onze bossen.

Ieder van ons kan hier op zijn of haar niveau bij helpen. Bijvoorbeeld door minder producten van dierlijke oorsprong te consumeren, of door de oorsprong van papierwaren en houtproducten na te gaan. Maar ook door de acties van organisaties als WWF te steunen, zoals jij al doet.

Dankzij jouw gulle antwoord op onze noodoproep voor het Amazonewoud konden we uiterst snel hulp ter plaatse sturen om het vuur helpen te doven en de lokale gemeenschappen te ondersteunen. Zij helpen ons nu op hun beurt om het woud te herstellen. Nogmaals bedankt dus voor je steun!

Antoine Lebrun

Algemeen directeur
WWF-België

6/ DOSSIER

Hoop na de
bosbranden

© KATE HOLT / WWF-UK

16/ OP HET TERREIN

Virungapark: 10 jaar strijd
tegen de ontbossing

© ROB WEBSTER / WWF

18/ FOCUS

Te koop op internet:
wilde dieren

INHOUDSTAFEL

- 4 In 't kort
- 20 Kids
- 22 Bedankt

Indien je liever de digitale versie van dit magazine ontvangt, kan je dit op elk moment aanvragen. Een telefoontje naar **02 340 09 20** of een berichtje naar **supporters@wwf.be** volstaat. Hier kan je ook terecht voor eventuele andere vragen.

COLOFON: WWF Magazine is een publicatie van WWF-Vlaanderen vzw. Alle rechten voorbehouden aan WWF. Het Pandalogo en de afkorting WWF zijn handelsmerken van het World Wide Fund for Nature. Overname van teksten is toegestaan mits bronvermelding.

• **Werken mee aan dit nummer:** Françoise Ansay, Alison Avanzini, Ioana Betieanu, Leen De Laender, Sara De Winter, Rebecca Lévêque, Sofie Ruyschaert, Monica Schuster, Damian Tonon, Emilie Van der Henst, Mone Van Geit, Isabelle Vertriest, Béatrice Wedeux. • **Coördinatie en copywriting:** Esther Favre-Felix, Wendy Schats. • **Vertaling:** Nicolas Chartier. • **Design:** www.inxtremis.be. • **Druk:** Daddy Kate. • **Coverfoto:** © Day's Edge Production / WWF-USA. • **V.U.:** Antoine Lebrun, E. Jacquainlaan 90, 1000 Brussel.

IN 'T KORT

BEHAALDE RESULTATEN: EEN OVERZICHT

Elk jaar publiceert WWF-België zijn jaarrapport. Daarin geven we een overzicht van onze projecten en behaalde resultaten tijdens het afgelopen boekjaar: beleidswerk, terreinprojecten, bewustmakingscampagnes, educatieve ondersteuning van lagere en middelbare scholen en activiteiten voor kinderen van 6 tot 12 jaar. Het rapport wordt ingeleid door een artikel over hoe 2020 onze toekomst zal bepalen. Een tweede artikel legt uit hoe WWF te werk gaat. Je vindt er ook een transparant overzicht van wie ons steunt en hoe we deze financiële middelen aanwenden. Verder ontdek je ook hoe ons team is samengesteld.

Je vindt al onze
jaarrapporten op [wwf.be/nl/
jaarrapporten/](http://wwf.be/nl/jaarrapporten/)

© WILD WONDERS OF EUROPE / SERGEY GORSHKOV / WWF

© AUDRA MELTON / WWF-US

AANKOOP DUURZAME PALMOLIE KAN BETER

Midden januari publiceerde WWF de 'Scorecard Palm Oil Buyers 2019' die de aankoop van palmolie van 173 bedrijven evalueert. Resultaat? De meeste bedrijven hebben nog een lange weg te gaan naar een meer verantwoorde en ontbossingsvrije palmolie. Van de 11 Belgische bedrijven opgenomen in het klassement, bereikt geen enkel de top. De door WWF gehanteerde criteria komen grotendeels overeen met de criteria die de Belgische Alliantie voor Duurzame Palmolie (BASP) zichzelf vrijwillig heeft opgelegd voor 2020. De 'Palm Oil Scorecard' laat uitschijnen dat BASP-leden niet voldoen aan hun intenties. WWF pleit dan ook voor de snelle invoering van een nieuwe Europese wetgeving die ervoor zorgt dat ingevoerde producten niet in verband kunnen worden gebracht met ontbossing of de vernieling van natuurlijke ecosystemen. Het is trouwens een van de maatregelen van de Europese 'Green Deal', voorgesteld door de voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen. Consumenten kunnen de 'scorecard' gebruiken om na te gaan welke supermarkten en merken inspanningen doen om in hun producten (koekjes, gebak, shampoo, huishoudproducten ...) ontbossingsvrije palmolie te gebruiken. Laat zeker ook niet na hen actief te bevragen over hun beleid.

<http://palmoilscorecard.panda.org>

BESCHERM ONZE RIVIEREN: WE HEBBEN HET GEHAALD!

© MICHEL GUNTHER / WWF

Op 11 december 2019 heeft de Europese Commissie aangekondigd dat de Europese Kaderrichtlijn Water geschikt is voor het beoogde doel. Dit was de voornaamste doelstelling van onze #ProtectWater-campagne en is van cruciaal belang om de rivieren en meren van Europa te beschermen tegen verdere vernieling. WWF coördineerde en leidde gedurende twee jaar een coalitie van 130 ngo's. Samen verzamelden we 375 386 handtekeningen. Bedankt! Hoewel het behaalde resultaat heel belangrijk is, blijven we er bij de regeringen en de Commissie voor pleiten zich aan de kaderrichtlijn te houden en ze niet opnieuw in vraag te stellen. Alle inspanningen moeten nu worden geconcentreerd op de implementatie ervan.

© R. SOTTI, A. CAMBONE, HOMO AMBIENS / WWF

DE OTTER IS TERUG!

Na een paar decennia van onduidelijkheid, worden er sinds enkele jaren met zekerheid weer otters gesignaleerd in Vlaanderen. En dat dankzij projecten zoals het Sigmplan dat de natuur op spectaculaire wijze laat herleven op specifieke plaatsen in de Scheldevallei. Daar profiteert de otter nu mee van, maar meer inspanningen zijn nodig om de soort alle kansen te geven. Een nieuwe studie van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, de Universiteit Antwerpen en WWF, legt de vinger op de wonde: beperkte en vervuilde vispopulaties en een te beperkte en te versnipperde habitat. Door de water- en habitatkwaliteit te verbeteren, kan het leefgebied van de otter aanzienlijk uitbreiden. In Wallonië werd de otter voor het laatst gesignaleerd in 2018. Ook hier zijn het gebruik van pesticiden, de verstedelijking, de watervervuiling en het verdwijnen van draslanden, de oorzaak van zijn verdwijning. Dit voorjaar zullen hier vijvers gegraven worden, heggen geplant en worden er plannen gesmeed om de vervuiling van rivieren en oevers te beperken.

<http://bit.ly/2TldOCT>

© RICHARD BARRETT / WWF-UK

'LAND OF THE CATS'

Een nieuw rapport van WWF toont aan dat zeven, mogelijk acht, van de 36 gekende kattensoorten voorkomen in 'Dawna Tenasserim', een gebied dat zich uitstrekt over Thailand en Myanmar. Met 18 miljoen hectare is het het grootste aaneengesloten beboste (82%!) gebied van Zuidoost-Azië. De katten (tijger, panter, nevelpanter, Aziatische goudkat, marmerkat, moeraskat of rietkat, Bengaalse tijgerkat, en mogelijk ook viskat) houden stand ondanks de stroperij, het verlies van habitat door ontbossing voor landbouw, niet-duurzame infrastructuur en vergeldingen voor het doden van vee. Maar de dagen van de katten zijn geteld, tenzij Thailand en Myanmar, en bij uitbreiding de hele wereld, de waarde van deze biodiversiteitshotspot erkennen en snel de bedreigingen aanpakken. WWF heeft dan ook een achtpuntenprogramma opgesteld om 'the Land of the Cats' te vrijwaren.

<http://bit.ly/land-of-cats>

© NATUREPL.COM / ANDY ROUSE / WWF

HET AANTAL BERGGORILLA'S STIJGT OPNIEUW

Goed nieuws voor de berggorilla (*Gorilla beringei beringei*): een recent onderzoek documenteerde 459 berggorilla's in het grensoverschrijdende gebied Bwindi-Sarambwe (DRC – Uganda), een van de twee resterende gebieden waar deze bedreigde soort nog steeds wordt aangetroffen. Dit is het grootste aantal berggorilla's ooit geregistreerd in het gebied. In het grensoverschrijdende Virungagebergte (DRC – Rwanda) steeg het aantal de voorbije jaren tot 604 individuen. Dit brengt het wereldwijde aantal op 1 063 berggorilla's. Het bewijs dat langdurige, gezamenlijke inspanningen die voordelen opleveren voor mensen en wilde soorten succesvol kunnen zijn.

DOSSIER

Hoop na de
bosbranden

Toen in de zomer van 2019 grote delen van het Amazonewoud in de as werden gelegd door bosbranden, reageerden jullie massaal op onze oproep om te helpen. Dankzij jullie giften konden we snel ingrijpen en kunnen we ons nu concentreren op de wederopbouw. Want het Amazonegebied is van onschatbare waarde, zowel voor de regulering van het klimaat als voor de belangrijke soorten die er voorkomen. Denk maar aan de jaguar, een van de soorten die WWF koste wat het kost wil beschermen. Maar het Amazonewoud kreunt al langer onder allerhande bedreigingen. Het staat al tientallen jaren onder druk, vooral vanwege de veeteelt, en ook daar probeert WWF met gerichte acties iets aan te doen.

Van noodhulp tot wederopbouw

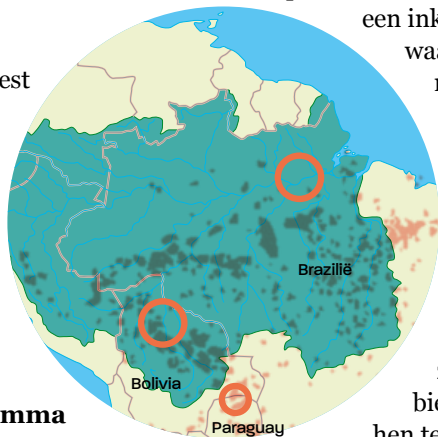
In de zomer van 2019 teisterden bosbranden gigantische delen van het Amazonewoud. Al het leven dat ze op hun doortocht tegenkwamen, ging onvermijdelijk verloren. Dankzij jullie giften kon WWF snel optreden en kunnen we nu aan de wederopbouw beginnen, samen met de lokale gemeenschappen.

Meer dan vier miljoen hectare bos ging in 2019 in rook op, vooral in Bolivia, Brazilië en Paraguay, waar rijke en onvervangbare oerbossen herschapen werden in een enorme vuurzee waarbij tonnen CO₂ vrijkwamen. Dorpen moesten geëvacueerd worden en duizenden mensen raakten hun hele hebben en houden kwijt. Ocelotten, jaguars, tapirs, primaten, waterdieren ... Miljoenen inheemse dieren lieten het leven. Velen onder jullie reageerden op onze noodoproep en dankzij die steun kon WWF rechtstreeks ingrijpen door de lokale gemeenschappen – de hoeders van het regenwoud – te helpen om de branden te blussen. Op dit ogenblik bieden we verdere ondersteuning bij de heraanplanting van het woud en bij de preventie van toekomstige branden.

WWF IN ACTIE

Na een evaluatie van de meest dringende noden, en in overleg met lokale ngo's en de autochtone bevolking, besloot WWF om zijn acties te focussen op **Bolivia, Paraguay en Brazilië** (zie kaart). Op dit ogenblik werken we op verschillende fronten:

- **Herbebossingsprogramma** in samenwerking met inheemse gemeenschappen: boomkwekerijen en heraanplantingen.

- **Bewaking en monitoring** van bosbranden en ontbossing via drones.
- **Preventie** van bosbranden door het **opleiden van brandweerkorpsen** die bosbranden kunnen bestrijden, het **aanleggen van voorraden van materiaal** om branden te blussen, **informatiecampagnes** voor landbouwers over de risico's van het jaarlijks 'gecontroleerd' afbranden van landbouwgronden – wat een belangrijke oorzaak is van de bosbranden –, en een betere **uitvoering van de lokale wetten** op het vlak van brandbestrijding.
- Herstel van de **bestaansmiddelen van de lokale gemeenschappen**, hoeders van het woud (zie hierna). Dat betekent onder andere dat we inzetten op economische activiteiten die mensen een inkomen verschaffen maar waarvoor geen hout gekapt moet worden, en dat we ook vrouwen aanmoedigen om een eigen inkomen te verdienen. We proberen er ook voor te zorgen dat de lokale bevolking opnieuw toegang heeft tot **drinkwater** – onder andere via pompen op zonne-energie – en we bieden juridische steun om hen te helpen om **hun rechten en hun land te verdedigen**.

670 000

Dankzij het noodhulpfonds dat WWF heeft opgezet, hebben we meer dan 3 000 giften kunnen verzamelen voor een totaalbedrag van meer dan € 670 000. Dank aan alle gulle schenkers!

KLIMAATVERANDERING: EEN VICIEUZE CIRKEL

We zagen het afgelopen zomer in het Amazonegebied, maar deze winter ook in Australië: met de klimaatverandering verergert ook het probleem van de ontbossing. Sterke winden, extreme droogte en onvoorspelbare weersomstandigheden zorgen voor situaties waarin vuurhaarden gemakkelijk kunnen uitbreiden. Tegelijkertijd maakt ontbossing de klimaatverandering nog erger, want bossen slaan immers koolstof op. Hoe kleiner die bossen, hoe minder CO₂ ze kunnen opslaan uit de atmosfeer. En wanneer ze in brand staan, komen enorme hoeveelheden CO₂ in de atmosfeer terecht, wat het broeikaseffect en dus de opwarming van de aarde nog versnelt.

© JULIE FLETCHER / WWF

© WWF-BOLIVIA

NOODHULP

Dankzij de giften aan het noodfonds konden we verschillende vormen van noodhulp op het terrein voorzien:

- Brandbestrijdingsmiddelen en drones om de branden beter in kaart te brengen.
- Brandwerende pakken, helmen en EHBO-kits voor de lokale bevolking en rangers.
- Drinkwater, voedsel en huurauto's (voor snellere verplaatsingen) voor de lokale gemeenschappen.

HOEDERS VAN HET WOOD

Dit WWF-project kwam tot stand in samenwerking met vier lokale gemeenschappen in Bolivia, vijf in Brazilië en twee in Paraguay. De gemeenschappen werden geselecteerd op basis van de sleutelrol die ze spelen binnen hun ecosysteem en hun vermogen om ook andere gemeenschappen mee op sleeptouw te nemen. De bevolking van het Amazonegebied speelt een cruciale rol: ze helpt om de biodiversiteit mee in stand te houden en beschermt het regenwoud tegen dreigende ontbossing door investeerders uit de land- en mijnbouwsector. Zij zijn de rechtmatige eigenaars van het land en werken aan duurzaam bosbeheer samen met andere lokale gemeenschappen, overheden en organisaties die ter plaatse actief zijn. Doordat ze op plaatsen wonen die vaak heel moeilijk bereikbaar zijn en door de ongeëvenaarde kennis van hun leefomgeving, zijn zij het best geplaatst om over de gezondheid van het woud en de fauna die erin voorkomt, te waken. Daarom is het ondersteunen van die bevolkingsgroepen een van de centrale doelstellingen van WWF, zodat zij hun belangrijke rol als hoeders van de natuur kunnen blijven spelen.

Een schat die absoluut niet verloren mag gaan

Het Amazonegebied is een van de prioritairere regio's van WWF. Het biedt een thuis aan vele bevolkingsgroepen, speelt een belangrijke rol in de klimaatregulering én herbergt een ongelooflijk rijke biodiversiteit met inheemse soorten zoals de jaguar. WWF doet er dan ook alles aan om dit gebied en zijn soortenrijkdom te behouden.

Het Amazonegebied strekt zich uit over acht landen: Brazilië, Bolivia, Peru, Ecuador, Colombia, Venezuela, Guyana, Suriname en Frans-Guyana. Er wonen 34 miljoen mensen die voor hun dagelijkse bestaansmiddelen rechtstreeks aangewezen zijn op de natuurlijke hulpbronnen uit de regio. Maar ook miljoenen andere mensen over de hele wereld hangen af van het regenwoud. Tropische bossen bevatten namelijk 90 tot 140 miljard ton koolstof en helpen zo om het klimaat lokaal maar ook wereldwijd te stabiliseren. Ze spelen ook een cruciale rol bij de vorming van wolken en bij oceaanstromingen.

EEN ONGEZIENE BIODIVERSITEIT

Jaguars, luiaards, ontelbare kleurrijke kikkers en honderden andere soorten leven in het Amazonewoud. En elke week worden er nog nieuwe soorten ontdekt.

ARA ARARAUNA

In het Amazonewoud komen meer dan duizend verschillende soorten vogels voor, waaronder de blauwgele ara. Ara's zijn heel slimme dieren die hun hele leven bij dezelfde partner blijven en die tot 60 jaar oud kunnen worden. Met hun felgekleurde veren zijn ze echter een gegeerde soort voor de illegale handel in huisdieren.

© ADRIANO GAMBARINI / WWF LIVING AMAZON INITIATIVE

HET GESLACHT DENDROBATES

Heel wat kikkers doen er alles aan om toch maar niet op te vallen, maar kikkers van het geslacht 'Dendrobates' tooien zich juist in felle kleuren om roofdieren te waarschuwen dat ze ongeschikt zijn voor consumptie. Hun huid scheidt een gif af dat verlamtend werkt en zelfs dodelijk kan zijn voor roofdieren. Er bestaan meer dan 100 soorten giftige kikkers, maar ze worden bedreigd door de klimaatverandering en de verdwijning van hun habitat.

© ZIG KOCH / WWF-BRAZIL

INIA GEOFFRENSIS

De Orinocodolfijn komt alleen voor in zoet water. Hij leeft in de meeste stroomgebieden van de Amazone en – zoals zijn naam het zegt – de Orinoco. Met een geschatte populatie van enkele tienduizenden individuen is hij zeker niet zeldzaam, maar in sommige gebieden is hij wel kwetsbaar vanwege dammen die zorgen voor een versnippering van zijn leefgebied, en andere bedreigingen zoals de vervuiling van rivieren en meren.

© NATUREPL.COM / MARK CARWARDINE / WWF

Help ons hen te beschermen, adopteer een dolfijn: www.wwf.be/dolfijn

DE JAGUAR, BAROMETER VAN HET AMAZONEGEBIED

De jaguar is een van de meest emblematische bewoners van het regenwoud. De grootste katachtige van Amerika onderscheidt zich vooral door zijn enorme bijtkracht. Geen enkele prooi – zowel op het land als in het water – ontsnapt aan zijn kracht en wendbaarheid. Toch is de jaguar tegenwoordig uiterst kwetsbaar geworden, en heeft hij het steeds moeilijker om voedsel te vinden, door:

- **de vernieling van zijn habitat:** ooit strekte zijn leefgebied zich uit van het zuiden van de Verenigde Staten tot het uiterste puntje van Zuid-Amerika, maar intussen is zijn habitat nog maar half zo groot;
- **onvoldoende prooidieren:** door het verdwijnen van zijn habitat en door de jacht leven er steeds minder prooidieren in zijn leefgebied;
- **stroperij en illegale handel:** stroopers hebben het gemunt op zijn vacht en op bepaalde delen van zijn lichaam, die geneeskrachtige eigenschappen zouden hebben. Veetelers schieten regelmatig jaguars neer, uit angst dat die hun vee zou aanvallen.

EEN PARAPLUSOORT, WAT IS DAT VOOR EEN BEEST?

De jaguar is een zogenaamde 'paraplusoor', wat betekent dat hij – om te kunnen overleven – een zeer groot territorium en een bijzonder rijk ecosysteem nodig heeft (met vooral heel veel prooien). Zo'n paraplusoor beschermen wil dus zeggen dat een volledig ecosysteem beschermd of hersteld moet worden, wat ook een hele reeks andere soorten ten goede komt.

Wetenschappelijke naam
Panthera onca
Status Bijna bedreigde soort
Grootte en gewicht
110 tot 190 cm lang
45 tot 110 kg
Bijtkracht 705,79 kg
Habitat Tropische bossen, waterrijke gebieden

+17%

Bevat tussen 17 en 20% van al het zoetwater op aarde

50%

Is het grootste nog bestaande oerbos ter wereld, en maakt de helft van de oppervlakte van alle tropische bossen op aarde uit

10%

Vormt de biotoop van 10% van alle gekende diersoorten, en van nog veel meer soorten die nog niet ontdekt zijn

WWF MAAKT HET VERSCHIL:

In Zuid-Amerika, en meer specifiek in 15 gebieden waarvan we weten dat ze bijzonder geschikt zijn voor het behoud van de jaguar, werkt WWF aan de bescherming van de jaguar en zijn habitat. Onze projecten daar bestaan onder andere uit:

- **Bescherming en herstel van hun leefgebied:** WWF werkt samen met andere organisaties om zoveel mogelijk gebieden waar de jaguar voorkomt als 'beschermde gebieden' te laten erkennen. Geïsoleerde gebieden worden ook opnieuw met elkaar verbonden om het jachtterrein van de jaguar uit te breiden.

- **Conflicten met lokale gemeenschappen aanpakken:** WWF helpt lokale gemeenschappen om meer duurzame economische activiteiten uit te bouwen en om jachtterreinen te bepalen zodat lokale bewoners en jaguars niet in concurrentie treden.
- **Stroperij terugdringen:** lokale gemeenschappen worden de 'ogen van het woud'. Ze leren om illegale stroperij op hun grondgebied te herkennen en aan de autoriteiten te melden.

Maak samen met ons het verschil: adopteer een jaguar: www.wwf.be/jaguar

Gebukt onder ... de veeteelt?

Meer dan vier miljoen hectare bos ging in de zomer van 2019 in rook op, hoofdzakelijk in Bolivia, Brazilië en Paraguay. Maar het probleem is niet nieuw: het Amazonewoud staat al tientallen jaren onder druk, vooral door de veeteelt en de gevolgen ervan.

Bijna 20% van het hele Amazonewoud werd ontbost. Per minuut sneuvelt een oppervlakte zo groot als drie voetbalvelden. De verwoestende bosbranden in de zomer van 2019 kunnen bijna stuk voor stuk in verband worden gebracht met het omvormen van beboste gebieden voor ander gebruik. Maar zelfs als we die specifieke branden buiten beschouwing laten, liep de ontbossing tussen juli 2018 en juli 2019 in Brazilië op tot om en bij de 10 000 km². Dat is het hoogste cijfer in de afgelopen tien jaar.

Die vernieling is grotendeels te wijten aan de druk van de landbouw en de veeteelt, in het bijzonder voor de productie van soja en rundvlees, vaak bestemd voor de export. Soja wordt voornamelijk geteeld als veevoeder: 85% van de wereldwijde productie van soja wordt gebruikt om dieren mee te voeden. De vraag naar sojabonen stijgt exponentieel en hangt samen met de stijgende wereldwijde consumptie van vlees en dierlijke producten (zuivel, eieren, enz.).

ONTBOSSING OP ONS BORD

België is geen uitzondering. Alleen al in Brazilië wordt 949 000 ha landbouwgrond en bos gebruikt om producten te telen voor de export naar ons land! De grootste voetafdruk is die van soja (651 000 ha), die vooral dient om vee zoals varkens, kippen, melkkoeien ... te voeden,

gevolgd door rundvlees, hout en papier.

In 2006 werd een Braziliaans moratorium – dat momenteel onder druk staat – overeengekomen om de ontbossing van het Amazonegebied voor sojateelt te stoppen.

Leveranciers die soja kweken op stukken van het regenwoud die na juli 2008 ontbost werden, werden door het moratorium uitgesloten uit de commerciële keten. Het was een efficiënte maatregel die het probleem echter verplaatste, want de soja die België importeert kan perfect geteeld worden in andere Braziliaanse ecosystemen die ontbost werden, zoals de Cerrado. Dat fenomeen wordt ook wel 'geïmporteerde ontbossing' genoemd. De Cerrado is een beboste savanne die in haar eentje goed is voor bijna 5% van de totale biodiversiteit. Meer dan de helft van dat belangrijke ecosysteem is al verdwenen, om plaats te maken voor sojateelt.

En de ontbossing van het Amazonewoud? Die blijft doorgaan voor de productie van rundvlees. Die tak van de landbouw viel immers niet onder het moratorium, dat alleen over soja ging. Ongeveer 65% van de ontboste gebieden in het Amazonegebied wordt nu door vee ingenomen. Dat betekent dat het risico bestaat dat het rundvlees en het leer dat België uit Brazilië importeert, rechtstreeks gelinkt zijn aan de ontbossing van het Amazonegebied.

85% van de wereldwijde productie van soja wordt gebruikt om dieren mee te voeden

“ Per minuut sneuvelt een oppervlakte zo groot als drie voetbalvelden.

DE ROL VAN DE BELGISCHE REGERINGEN

Een grote meerderheid van de Belgen (87% – bron: bevraging door YouGov in 2019) wil dat hun regering actie onderneemt om te garanderen dat de producten die ze kopen niet bijdragen aan de wereldwijde ontbossing. België heeft in 2014 de ‘New York Declaration on Forests’ ondertekend, en heeft zich ook achter de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties geschaard, om op die manier een halt toe te roepen aan ontbossing die bedoeld is voor de productie van de landbouwproducten die wij importeren. In de praktijk zijn er echter nauwelijks concrete acties ondernomen.

WWF vraagt aan de Belgische regeringen dan ook dat ze hun verantwoordelijkheid opnemen:

1. door de Belgische veeteelt minder afhankelijk te maken van soja (vooral varkens, kippen en in mindere mate melkkoeien) door alternatieven te promoten en financieel te ondersteunen;
2. door de wettigheid van de invoer van Braziliaans hout van nabij op te volgen en sancties uit te spreken in geval van overtreding van de EU-houtrichtlijn;
3. door steun te verlenen aan de totstandkoming van Europese regelgeving over de invoer van landbouwproducten die mogelijk verband houden met ontbossing;
4. door de ratificatie van het vrijhandelsakkoord met Mercosur (gemeenschappelijke markt van verschillende Zuid-Amerikaanse landen) op te schorten totdat de milieu- en sociale bepalingen worden versterkt en gewaarborgd door een krachtig handhavingmechanisme.

DRAAG JOUW STEENTJE BIJ AAN DE BESCHERMING VAN HET AMAZONEGEBIED

Ook wij kunnen iets doen om onze eigen impact op de vernieling van het Amazonegebied en zijn rijke biodiversiteit te beperken:

Minder dierlijke producten consumeren (vlees, eieren, zuivelproducten). De kans is groot dat de productieketen voor die levensmiddelen ook soja als veevoeder bevat (vooral varkens en pluimvee). En die kan gekweekt zijn in ontboste delen van het Amazonewoud. We kunnen meer variatie brengen in onze eetgewoontes en bijvoorbeeld af en toe 'dagen zonder vlees' inbouwen en koken met plantaardige eiwitten zoals linzen.

Verbruik lokaal en kies voor de korte keten: als je weet van welke boer je je vlees koopt, is het gemakkelijker te achterhalen of hij aan extensieve en ecologische landbouw doet. En dan hebben we het nog niet eens over de hoeveelheid CO₂ die minder uitgestoten wordt doordat lokale producten niet ver vervoerd moeten worden.

Kies voor gerecycleerd hout, papier en karton, dat gecertificeerd is volgens erkende milieunormen. Voor WWF biedt de FSC-standaard de meeste garanties. De eerste stap blijft wel om ons papierverbruik zoveel mogelijk te beperken.

Blijf organisaties zoals WWF die zich dagelijks inzetten voor de bescherming van de oerbossen en hun bewoners, zowel bij beleidsmakers als op het terrein, steunen. Want het is dankzij jou dat wij actie kunnen ondernemen!

ACT NOW

Jouw gift is onze kracht! meer info op www.wwf.be/nl/doe-een-gift/

EN DE BELGISCHE BEDRIJVEN?

Belgische bedrijven moeten ook optreden om de ontbossing te beperken:

1. door ervoor te zorgen dat hun toeleveringsketens niet bijdragen aan de ontbossing en de vernieling van natuurlijke ecosystemen;
2. door overheidsbeleid voor een verantwoorde landbouw en bosbehoud te ondersteunen.

OPTREDEN OP EUROPEES NIVEAU

WWF en andere Europese ngo's zijn echter van mening dat vrijblijvend engagement van bedrijven alleen niet voldoende is om een echte sectorale transformatie tot stand te brengen. Daarvoor is een duidelijk en samenhangend wetgevend kader nodig, indien mogelijk op Europees niveau. WWF werkt daarom samen met andere ngo's om te eisen dat de nieuwe Europese Commissie de voetafdruk van de EU in de wouden verkleint en het voortouw neemt op het vlak van verantwoorde handelsrelaties. Een van de belangrijkste maatregelen die we vragen is een nieuwe regelgeving om ervoor te zorgen dat producten die in de EU worden ingevoerd niet leiden tot ontbossing, vernieling van ecosystemen of schending van de mensenrechten. Want er bestaat op dit ogenblik geen wet die Europese consumenten de garantie biedt dat de producten die ze kopen niet rechtstreeks of onrechtstreeks (bijvoorbeeld via soja die wordt gevoerd aan een kip waarvan het vlees wordt gegeten) aan ontbossing hebben bijgedragen. WWF pleit er ook voor dat de EU haar voetafdruk vermindert op andere ecosystemen, zoals de savanne en graslanden, die ook van cruciaal belang zijn voor de biodiversiteit.

NEEM WWF OP IN UW TESTAMENT

© RICHARD BARRETT / WWF-UK

De natuur toont ons op zoveel manieren een simpele waarheid: iedereen telt en kan een verschil maken. Bij WWF streven we naar een wereld waarin mens en natuur in harmonie samenleven. Experts van WWF werken in meer dan 100 landen om de natuurlijke hulpbronnen te beschermen die ons welzijn bepalen en ons inspireren. Zoals bijvoorbeeld het kostbare Amazonewoud en zijn ongekroonde koning, de jaguar. Maar dat kunnen we enkel als we samenwerken.

Maakt u mee het verschil voor de toekomstige generaties?

ANTWOORDSTROOK:

- Ik wens gecontacteerd te worden voor meer informatie.
- Ik wens vrijblijvend en vertrouwelijk een brochure met informatie te ontvangen over hoe ik WWF kan opnemen in mijn testament.
- Ik heb WWF in mijn testament opgenomen.

Mevr Dhr Voornaam: ..... Naam: .....

Straat: ..... Nr: .....

Postcode: ..... Plaats: .....

E-mailadres: .....

Telefoonnummer: ..... Geboortedatum: .....

Terug te sturen naar: Dominique Weyers • WWF-Belgium • Emile Jacqmainlaan 90 • 1000 Brussel

Of neem contact op via telefoon: 02 340 09 37 of 0476 58 07 42 • **E-mail:** dominique.weyers@wwf.be

WWF-Belgium, E. Jacqmainlaan 90, 1000 Brussel laat uw gegevens verwerken door Bisnode, Researchdreef 65, 1070 Brussel volgens de Algemene Verordening Gegevensbescherming. We gebruiken uw gegevens enkel voor de op dit formulier vermelde activiteiten. U kan uw gegevens steeds inkijken, laten aanpassen of schrappen via WWF. Wil u meer weten over WWF en uw gegevens? Surf naar www.wwf.be/nl/privacy/. Wij kunnen u onze privacyverklaring ook per post bezorgen.

OP HET TERREIN

Virungapark: 10 jaar strijd tegen de ontbossing

Na een decennium van ononderbroken inspanningen was het tijd om de balans op te maken voor het ‘ECOMakala’-project van WWF. En we mogen tevreden zijn: de impact van dit project op de bescherming van de wouden en op het welzijn van de lokale bevolking is meer dan positief.

Het Nationaal Park Virunga is een beschermd gebied in de provincie Noord-Kivu, in het uiterste oosten van de Democratische Republiek Congo (DRC). Het park is UNESCO-werelderfgoed en herbergt een unieke biodiversiteit, waaronder de laatste populaties berggorilla's. Maar opeenvolgende conflicten hebben tot de migratie van meer dan een miljoen mensen geleid waardoor de bevolkingsdichtheid in deze regio nu tot de hoogste van de hele DRC behoort. Die context heeft de ontbossing versneld. Meer dan 10% van de bosoppervlakte van het Nationaal Park Virunga – vijf keer de oppervlakte van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest – is intussen verdwenen.

DE STRIJD TEGEN DE ILLEGALE HOUTKAP

WWF werkt al sinds 2008 aan een project dat de wouden van het Nationaal Park Virunga beschermt en terzelfder tijd de armoede in de regio bestrijdt. Dit project focust op de belangrijkste oorzaak van de ontbossing: de illegale exploitatie van de wouden voor de productie van houtskool. Bij gebrek aan alternatieven is ‘makala’ (het lokale woord voor houtskool) immers de meest gebruikte brandstof van de lokale bevolking, in het bijzonder voor de bereiding van de maaltijden.

Het ‘ECOMakala’-programma voorziet in de aanplanting van duizenden boompjes rond het

Nationaal Park Virunga. Deze dienen voor de productie van duurzame en legale houtskool als alternatief voor de houtskool die afkomstig is van de houtkap in het Nationaal Park Virunga. In 2015 waren de eerste boompjes klaar voor de productie en commercialisering van duurzame houtskool of ‘ECOMakala’. Intussen promoot WWF ook ‘verbeterde’ – minder energieverwendende – houtskoolstoofjes bij de lokale bevolking. Deze stoofjes hebben tot 50% minder houtskool nodig.

MEERDERE POSITIEVE EFFECTEN

Het project loopt nu meer dan 10 jaar. Een evaluatie door het ‘Office National des Forêts -international’ (ONFI) heeft meerdere positieve effecten vastgesteld. Enerzijds licht de evaluatie toe hoe het project bijdraagt aan een beter socio-economisch welzijn van de bevolking, aan het verwerven van nieuwe technische competenties en aan de hogere rendementen van de teelt van voedingsgewassen voor eigen gebruik. Anderzijds benadrukt de studie ook de verhoogde aanwezigheid van fauna in en rond de beboste zones, de stabilisatie en betere doorluchting van de bodem, de regulering van het klimaat (lokaal en regionaal) en het vastleggen van CO₂. Al meer dan 9 000 gezinnen in landbouwzones in de buurt van het Nationaal Park hebben voordeel gehaald uit de in

totaal meer dan 10 000 hectare aan aanplantingen van snel groeiende bomen. De efficiënte houtskoolstoofjes worden gebruikt in 88% van de huishoudens in Goma, een stad met meer dan een miljoen inwoners. De evaluatie toont ook aan dat de ontbossing in het Virungapark tussen 2007 en 2017 met niet minder dan 56% is gedaald ten opzichte van de periode 1997-2007, onder meer dankzij het project van WWF.

MOGELIJKHEDEN EN UITDAGINGEN

De impact van het project kan de komende jaren nog toenemen: de bosdegradatie zou in de komende 10 jaar kunnen worden gestopt en de huidige druk zou met bijna 45% kunnen worden verminderd. Toch wachten ons nog grote uitdagingen om tot een duurzaam economisch alternatief te komen voor de ontbossing: het versnellen en verhogen van de productie van 'ECOMakala', het opstarten van nieuwe boomplantages waarvan het potentieel wordt geschat op 40 000 hectare, en het stimuleren van alternatieve energiebronnen zoals biogas. We zijn ook van plan om een energieanalyse uit te voeren voor de provincie Noord-Kivu met het oog op een overgang naar een mix van hernieuwbare energiebronnen zoals waterkracht, zonne-energie ... 'ECOMakala' zal ook daar zijn rechtmatige plaats krijgen.

© BRENT STIRTON REPORTAGE BY GETTY IMAGES / WWF

© LEONORA BAUMANN / WWF

© BRENT STIRTON REPORTAGE BY GETTY IMAGES / WWF

BEDANKT!

Dit alles was nooit mogelijk geweest zonder jouw steun en die van onze institutionele partners: de Belgische Ontwikkelings-samenwerking, Wallonie-Bruxelles International en de Europese Unie.

- ↑ De door WWF gepromote efficiënte houtskoolstoofjes hebben tot 50% minder houtskool nodig. Ze worden momenteel gebruikt door 88% van de huishoudens in Goma, een stad met meer dan een miljoen inwoners.
- Het Nationaal Park Virunga herbergt een unieke biodiversiteit, waaronder de laatste populaties berggorilla's (*Gorilla beringei beringei*).

FOCUS

Te koop op internet:
wilde dieren

Het lijkt wel of alles mogelijk is op internet. Van de roodhandtamarin en de gekamde fijileguaan over olifantenivoor tot de blauwe ara, online vind je tal van wilde diersoorten te koop, soms volkomen illegaal. WWF en zijn partners trokken op onderzoek uit ...

De illegale verkoop van wilde soorten is een van de meest lucratieve vormen van internationale misdaad. Jaarlijks brengt hij tot 23 miljard dollar op. Deze handel ondermijnt de overlevingskansen van duizenden planten- en diersoorten, en versnelt zo de ineenstorting van de biodiversiteit. Deze soorten worden gewoonlijk uit hun natuurlijke omgeving weggeroofd. Hoe hoger hun waarde op de markt, hoe meer risico ze lopen om gevangen genomen te worden. Ooit verliep deze handel via de achterkamers van kleine winkels of andere handelspanden, maar sinds de ontwikkeling van het anonieme internet zijn handelaars in wilde soorten actief op een enorme internationale markt die 24u/24 open is.

Naar aanleiding van dit fenomeen hebben WWF, INTERPOL, IFAW ('International Fund for Animal Welfare'), de Belgische douane en TRAFFIC in februari 2019 een project gelanceerd dat wordt gefinancierd door de EU, met het doel de netwerken die in de EU illegaal wilde soorten verhandelen via het internet op te sporen en te ontmantelen. In het kader van dit project hebben WWF en TRAFFIC een enquête gevoerd om verdachte advertenties op de Belgische en Nederlandse markt op te sporen waarin beschermde wilde soorten te koop worden aangeboden. Zowel België als Nederland spelen immers een belangrijke rol in de handel in levende exemplaren van reptielen en exotische vogels.

FACEBOOK EN GESPECIALISEERDE WEBSITES

Onze onderzoekers hebben meer dan 200 uur online gezocht en 106 potentieel verdachte advertenties gevonden. Het merendeel was geplaatst op platforms die 'gespecialiseerd' zijn in de handel in dieren, met name van reptielen of vogels. Meer dan 25% van alle advertenties werd echter eenvoudigweg op Facebook gevonden, ook al hanteert het medium een strikt beleid tegen de verkoop van wilde dieren en levende dieren. De meest voorkomende soorten waren de blauwkeelara (*Ara glaucogularis*), de hyacinthara (*Anodorhynchus hyacinthinus*; zie foto), de azuurblauwe daggekko (*Lygodactylus williamsi*) en de stralenschildpad uit Madagascar (*Astrochelys radiata*).

GRIJZE ZONES EN HIATEN

Een van de conclusies van de studie is dat het moeilijk blijft om te achterhalen of de wilde dieren legaal of illegaal te koop worden aangeboden. Deze dieren zijn beschermd door de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde soorten wilde dieren en planten (CITES), maar de bescherming verschilt van soort tot soort. Sommige soorten kunnen daardoor legaal verkocht worden in welbepaalde omstandigheden, bijvoorbeeld als de dieren in gevangenschap zijn gekweekt. Maar het is moeilijk te onderscheiden welke advertenties frauduleuze beweringen bevatten over het opgroeien in gevangenschap. Andere advertenties bevatten dan weer helemaal

geen informatie. Bovendien bood minder dan 25% van de tijdens onze enquête onderzochte websites duidelijke informatie aan hun gebruikers over de wetten die de handel in wilde soorten reguleren.

NETWERKEN OPSPOREN

Het doel van dit onderzoek was om verkopers op te sporen die deel uitmaken van een grotere handel in wilde soorten en websites te vinden waarop potentieel illegale advertenties werden geplaatst. Een gedetailleerd en vertrouwelijk rapport zal dan ook gedeeld worden met de Belgische en Nederlandse overheden, Europol en de andere landen van de EU. We hopen dat dit ertoe zal bijdragen dat criminelen of zelfs georganiseerde misdaadnetwerken opgespoord worden. Deze studie heeft het ook mogelijk gemaakt om opleidingsmateriaal samen te stellen dat nuttig zal zijn voor alle Europese overheden. Tot slot formuleert de studie aanbevelingen om de verkoop van wilde soorten via het internet wettelijk beter te regelen en om online platforms ertoe aan te zetten duidelijke informatie te verlenen over de relevante wetgeving.

AAP TE KOOP?

Het is relatief makkelijk om online advertenties te vinden van apen die verkocht worden als gezelschapsdier. Het is echter strikt verboden om apen te verkopen, ongeacht de soort en hun oorsprong.

In augustus vorig jaar heeft de Brusselse politie helers gevat die een roodhandtamarin verkochten (*Saguinus midas* – zie foto) op de zoekertjeswebsite 2dehands.be. In het geval van apen gaat het echter vaak om oplichterij: deze advertenties worden meestal gebruikt om kopers te lokken en af te persen, zonder dat er ooit echt een aap aan te pas komt. Al is dat natuurlijk even illegaal.

© ISTOCK

KIDS

Kom buiten!

Kriebelt het bij jou ook zo om naar buiten te gaan nu de lente voor de deur staat? Bij ons alvast wel! De activiteitenkalender van de WWF-Rangerclub is dan ook goed gevuld. We staan te popelen om met de kinderen de natuur in te trekken: op avontuur, buiten spelen, wilde dieren ontdekken, de natuur een handje helpen ... Kortom, jonge natuurbeschermers in actie!

ACTIVITEITEN IN DE NATUUR

Eén keer per maand organiseert de WWF-Rangerclub een leuke activiteit voor kinderen tussen 6 en 12 jaar. Vaak is het hele gezin welkom!

ZONDAG 26 APRIL, HEVERLEE WORKSHOP EHBO IN HET BOS

Wist je dat je van een zwam een pleister kan maken? We leren onze Rangers hoe je eerste hulp kan vinden in het bos en in de natuur.

VOOR WIE? Voor kinderen tussen 8 en 12 jaar

ZONDAG 5 APRIL, GENT WILDE BUITENDAG

VOOR WIE? Voor het hele gezin

ZATERDAG 16 MEI, MEERHOUT LEVENDE RIVIERENDAG

VOOR WIE? Voor het hele gezin

© BASECAMP VZW

+
INFO

Info en inschrijven:
www.rangerclub.be/activiteiten

GRATIS TOEGANG EN KORTINGEN BIJ ONZE PARTNERS

Als lid van de WWF-Rangerclub krijg je gratis toegang of korting bij onze partners: ga op je blote voeten op avontuur in het Nationaal Park Hoge Kempen, sta oog in oog met een wilde kat in het Dierenpark van de Grotten van Han, of keer op een regenachtige dag terug naar de prehistorie en wandel tussen de dino's in het Museum voor Natuurwetenschappen in Brussel. Ideaal voor een dagje uit met je familie!

TIP: ZWIN NATUUR PARK

Het Zwin Natuur Park in Knokke is helemaal vernieuwd. Vlieg als een vogel in de interactieve tentoonstelling, leer alles over ooievaars en bewonder de mooie paarse lamsoor in bloei op de zwinvlakte.

Ontdek alle partners op www.rangerclub.be/partners

© ZWIN NATUUR PARK

KAMPEN

In de paas- en zomervakantie kunnen kinderen met WWF op kamp.

Info en inschrijven: www.rangerclub.be/kampen

© WWF-BELGIUM

10 WWF-NATUURBESCHERMERSKAMPEN

Paas- en zomervakantie
7 tot 12 jaar
Op verschillende locaties in Vlaanderen

WWF-RANGERCLUBKAMP 7+

19 tot 24 juli 2020
7 tot 11 jaar
Cadzand, Nederland

© WWF-BELGIUM

© WWF-BELGIUM

WWF-RANGERCLUBKAMP 11+

19 tot 24 juli 2020
11 tot 14 jaar
Cadzand, Nederland

LENTEACTIE !

Maak tussen 1 maart en 15 april 2020 een kind lid van de WWF-Rangerclub en ontvang een leuk extraatje in het welkomspakket: een katoenen sporttas van de Rangerclub!

Meer info in de bijgevoegde folder of op www.rangerclub.be/lenteactie

© LIEN VANDEN EYNDE

BEDANKT

Bedankt voor Australië!

Bijna 12 000 giften!
**De mobilisatie voor
Australië is ongezien.**
**Jullie hebben in januari
en februari massaal
steun geboden voor deze
enorme natuurramp.**
**Het ontbreekt ons aan
woorden om jullie
hiervoor te bedanken.**

MARYANNE OVERLEEFDE DE BRAND IN QUEENSLAND

De verliezen die de koalapopulaties hebben geleden in de bosbranden, kunnen de verdwijning van deze op zich al kwetsbare soort versnellen. Maryanne is een van de zeldzame koala's die de verschrikkelijke branden in de regio van Queensland heeft overleefd. Ze werd opgevangen en verzorgd door de 'RSPCA Queensland', een organisatie gesteund door WWF. Een brandweerman vond dit babykoalaweesje in december. Ze had ernstige brandwonden en had een klauw verloren. Ze kreeg dringende hulp van de dierenartsen en herstelt momenteel onder het waakzame oog van haar verzorgers.

Dankzij jullie steun konden we snel reageren op deze noodsituatie. De opgehaalde fondsen maakten in eerste instantie technische ondersteuning ter plaatse mogelijk: rechtstreekse ondersteuning van gespecialiseerde dierenartsen die over heel Australië medische zorg verlenen aan gewonde wilde dieren, het verzenden naar de zones die getroffen waren door de branden van voeding en water voor dieren in nood, het inzetten van speurhonden voor de opsporing van overlevende koala's. In de nabije toekomst zullen je giften bijdragen tot het ambitieuze herbebossingsplan 'Two billion trees', dat het leefgebied van de diersoorten die rechtstreeks zijn getroffen door de bosbranden wil herstellen. Want de eindbalans is erg zwaar. In totaal is meer dan 11 miljoen hectare in vlammen opgegaan, terwijl het aantal dieren dat het leven heeft gelaten in de brand vandaag oploopt tot 1,25 miljard. De natuur zal zich niet herstellen van vandaag op morgen, maar met jou aan onze zijde in deze moeilijke tijden, durven we de toekomst hoopvol tegemoet te zien. Bedankt!

IN ACTIE OP HET TERREIN

WWF steunt meerdere organisaties die over heel Australië actief zijn op het terrein.

- In Queensland, in het noordoosten van het land, heeft de organisatie 'RSPCA Queensland' al 524 koala's opgevangen en verzorgd in hun twee centra voor dierengeneeskunde, drie keer meer dan het aantal wilde dieren dat er in normale omstandigheden wordt opgevangen.
- In Nieuw-Zuid-Wales organiseert de ngo 'Wildcare Queanbeyan' voedsel- en waterdroppings voor de kangoeroes, wallaby's en andere diersoorten die worden bedreigd door voedsel- en waterschaarste in de verbrande gebieden.
- De ngo 'Ecological Australia' zal de impact van de bosbranden op de reptielen, vogels en zoogdieren evalueren om de gevolgen van de branden op de biodiversiteit te begrijpen en er beter op te kunnen reageren.

We danken jullie nogmaals van ganser harte voor jullie steun die ons heeft toegelaten om deze concrete noodacties op touw te zetten. We houden jullie natuurlijk op de hoogte van de vooruitgang op het terrein.

INFO

Voor actuele informatie kan je intussen terecht op onze website www.wwf.be.

1 550

giften
ingezameld om
de toekomst
van de
Afrikaanse
olifant te
verzekeren

BEDANKT VOOR JOUW STEUN AAN DE AFRIKAANSE OLIFANT!

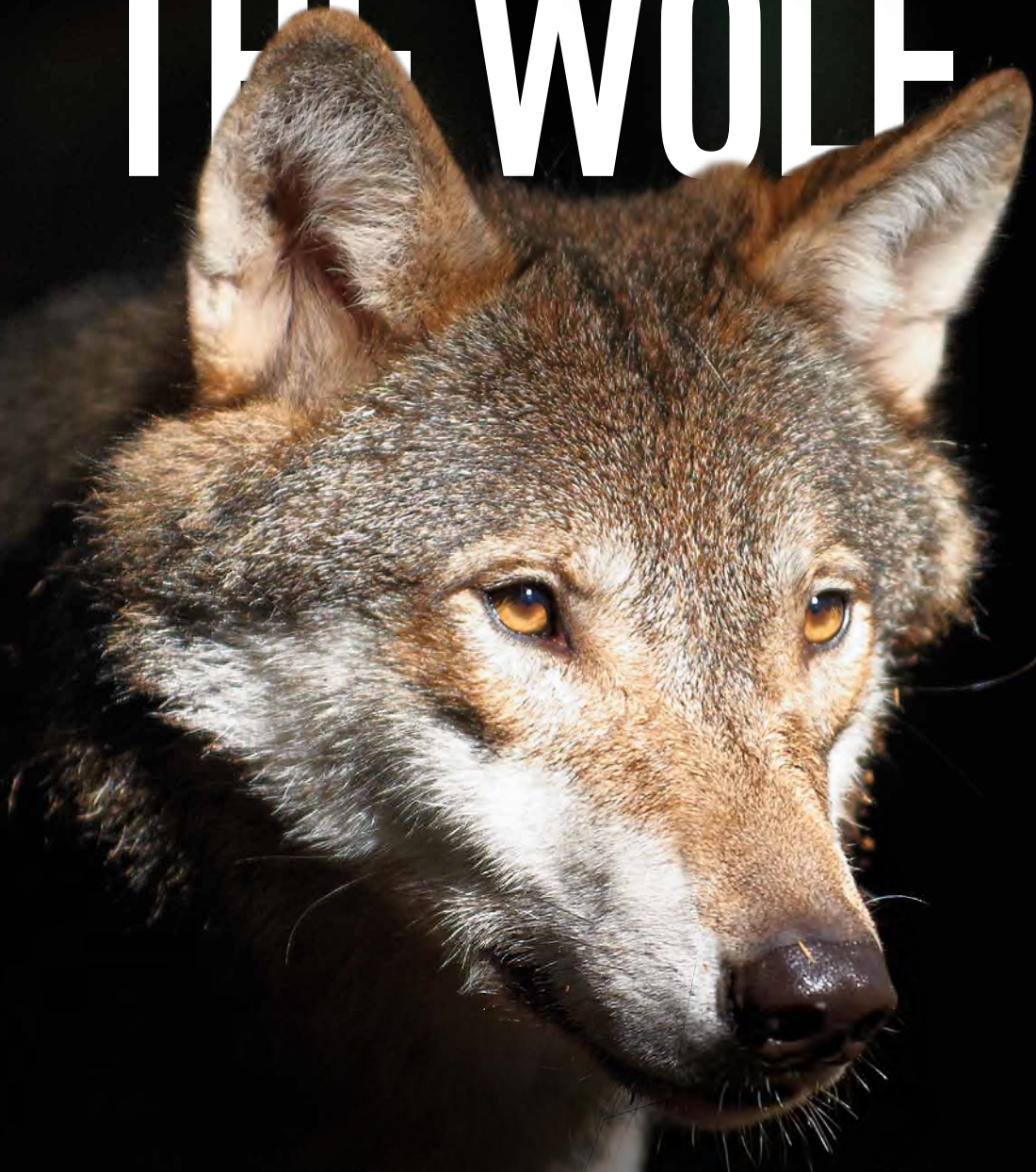
In december lanceerden we een oproep voor steun aan de Afrikaanse olifant. De alarmerende cijfers wijzen immers op een sombere toekomst voor deze dikhuid: de populatie is met 70% gedaald in amper 40 jaar. Actie is dus noodzakelijk. Zoals altijd konden we rekenen op jullie liefde voor de wilde dieren en op jullie enorme inzet voor een van de meest iconische soorten van het Afrikaanse continent. Jouw gift maakt echt een verschil ter plaatse! Samen met de ngo 'African Parks' hebben we het bewakingssysteem 'SmartParks' ontwikkeld waarmee we in real time de verplaatsingen van de olifanten in de nationale parken van Malawi kunnen opvolgen. Zo kunnen we hen beter beschermen tegen stropers en het aantal mens-olifant-conflicten verminderen. In het nationaal park Liwonde zijn de resultaten van onze bescherming zo doeltreffend dat we in 2020 250 olifanten zullen verplaatsen naar het nationaal park Kasungu om er de lokale populatie te versterken. Langzaam maar zeker hopen we zo een leefbare toekomst op te bouwen voor de olifanten in Afrika. Bedankt om dit alles mogelijk te maken!

31 mei 2020

20 KM DOOR BRUSSEL

**RUN FOR
THE WOLF**

Join **#teampanda**
Schrijf je in op **wwf.be/20km**